Hukuk Bölümü 2009/59 E. , 2009/255 K.

- VERGI DAIRESINE ÖDENEN TUTARIN TAZMINI ISTEMIYLE GERÇEK KIŞIYE KARŞI AÇILAN DAVANIN, ÖZEL HUKUK HÜKÜMLERINE GÖRE ADLİ YARGI YERİNDE ÇÖZÜMLENMESI
  - BANKACILIK KANUNU (5411) Madde 109

"İçtihat Metni"

Davacı : B.F. Bankası A.Ş. (Eski ünvanı B. A.Ş.- K.

A.Ş.ne izafeten)

Vekili : Av. D.B.

Davalı : D.A.

O L A Y : Davacı vekili dava dilekçesinde, avukat olan davalıya 2000/7-12 döneminde ödenen vekalet ücretlerinden gelir vergisi ve damga vergisi kesintisi yapılmadan brüt ücretin net olarak ödendiği, 20.1.2006 tarihinde Vergi Dairesine ödenen ana para miktarının 198,54YTL'lik kısmının Banka çalışanı olarak tarafına 2000 yılında ödenen brüt vekalet ücretinin gelir/damga vergisi olduğu, dolayısıyla 198,54YTL gelir/damga vergisini ve 20.1.2006 - 15.3.2006 tarihleri arası için 7,67YTL faiz olmak üzere toplam 206,21YTL'nin ve 2001/1-6 döneminde ödenen vekalet ücretlerinden gelir vergisi ve damga vergisi kesintisi yapılmadan brüt ücretin net olarak ödendiği, 20.1.2006 tarihinde Vergi Dairesine ödenen ana para miktarının 145,25YTL'lik kısmının Banka çalışanı olarak tarafına 2001 yılında ödenen brüt vekalet ücretinin gelir/damga vergisi olduğu, dolayısıyla 145,25YTL'nin ödenmesinin talep edildiği, ödeme yapılmaması üzerine de davalı hakkında Kadıköy 4. İcra Müdürlüğü'nün 2006/12591 E dosyasında icra takibi başlatıldığı, davalının icra takibine itirazı üzerine takip durduğundan, fazlaya ilişkin hakları saklı kalmak kaydıyla davalının Kadıköy 4. İcra Müdürlüğü'nün 2006/12591 E sayılı dosyasına vaki haksız ve kötü niyetli itirazlarının iptali ile takibin devamına, davalının %40'tan aşağı olmamak üzere icra inkar tazminatına mahkum edilmesine karar verilmesi istemiyle adli yargı yerinde dava açmıştır.

KADIKÖY 2. İŞ MAHKEMESİ; 30.4.2008 gün ve E:2007/1208, K:2008/222 sayı ile, davacı vekili dava dilekçesi ile, 5411 sayılı Bankacılık Kanunu'nun 109. maddesi hükmü ile Fon Kurulunun 7.12.2005 tarih ve 515 sayılı kararı ile B. A.Ş. Ana Sözleşmesinin 2. maddesi ile unvanı B.F. Bankası A.Ş. olarak değiştirilen eski K. A.Ş.'nin iş akdine göre vekili olan davalıya diğer bir kısım çalışanlarla birlikte 2000 ve 2001 yıllarında ödenen gelirlerden vergi kesilmediği tespit edilerek davacı tarafından Vergi Dairesine ödeme yapıldığından davalının payına düşen miktarın belirlenmesi üzerine Kadıköy 4. İcra Müdürlüğü'nün 2006/12591 takip dosyası üzerinden icra takibi başlattıklarını, davalının haksız itirazı ile takip durduğundan itirazın iptaline, takibin devamına, % 40 icra inkar tazminatının davalıdan tahsiline karar verilmesini talep ettiği, davalı cevap dilekçesi ile alacaklı B.F. Bankası'nın K. A.Ş.'nin külli halefi olarak icra takibi yaptığını, ancak K.'ın TMSF'ye devir edilmesine ilişkin Bankacılık Denetleme ve Düzenleme Kurulu'nun 9.7.2001 tarih ve 382 sayılı kararı Danıştay 10. Dairesi'nin 2004/7935-5575 E-K sayılı kararı ile iptal edilip derecattan geçerek kesinleşmesi karşısında baştan itibaren işlem geçersiz hale geldiğinden Bankanın aktif husumet ehliyetinin bulunmadığını, talep edilen alacağın 2000-2001 yıllarına ait olması sebebi ile zamanaşımına uğradığını, vergi kesintisine tabi gelirlerden kesinti yapılmadan ödenmiş ücretler için hizmet erbabı bünyesinde vergileme yapılamayacağını, alacaklıya borcu olmadığını, davanın reddine karar verilmesini istediği, taraflar arasındaki ihtilafın davalının hizmet akdi ile çalıştığı kendisine devredilen ve unvan değişikliği yapılan K. tarafından ödenen ücretlerinden vergi kesintisi yapılması gerektiği halde yapılmaması sonucu, daha sonra yapılan denetim sonucunda ödenmesi gereken vergi miktarının denetmenler tarafından belirlenerek davacı tarafça Vergi Dairesine ödenmesi sebebi ile davalıya rücuuna ilişkin icra takibine yapılan itirazın iptali ile takibin devamı olduğu, taraflar arasındaki alacağın konusunu kesilmesi gereken vergi miktarının oluşturduğu, Mahkemece yargılama sırasında vergi yasasının uygulanacağı, İş Mahkemeleri'nin görevleri 5521 sayılı Yasa ile işçi ile işveren arasında iş akdinden veya İş Kanunu'na dayanan her türlü hak iddialarından doğan hukuk uyuşmazlıklarının çözümlenmesi olarak sınırlandığı, vergi yasasının uygulanması gereken ihtilaflara adli yargı İş Mahkemelerinde bakılamayacağı, vergi mahkemelerinin görev alanına girdiği gerekçesiyle kesin olarak görevsizlik kararı vermiştir.

Davacı vekili, bu kez, fazlaya ilişkin hakları saklı kalmak kaydıyla Boğaziçi Kurumlar Vergi Dairesi Başkanlığı'na 26.5.2006 tarihinde ödenen 145,25YTL'nin ve 20.1.2006 tarihinde ödenen 198.54YTL'nin ödendikleri tarihlerden tahsil tarihine kadar işleyecek avans faiziyle ve Banka Sigorta Muamele Vergisi ile birlikte davalıdan tahsili istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

İSTANBUL 4. VERGİ MAHKEMESİ; 15.5.2008 gün ve E:2008/1703, K:2008/1668 sayı ile, 26.5.2006 ile 20.1.2006 gününde Boğaziçi Kurumlar Vergi Dairesi Başkanlığı'na ödenen 145,25 + 198,54 YTL'nin tahsil tarihine kadar işleyecek yasal faizi ve BSMV ile birlikte davalı "D.A." dan tahsilinin istenildiği, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 14-3/a maddesinde dava dilekçelerinin görev ve yetki yönünden inceleneceği, aynı Kanunun 15-1/a maddesinde ise 3/a bendine göre adli ve askeri yargının görevli olduğu konularda açılan davanın reddine karar verileceğinin hüküm altına alındığı, olayda, davacı Banka tarafından Vergi Dairesine ödenen kamu alacaklarının hukuk servisinde çalışan "Av. D.A." dan tahsil edilmesi istemiyle iş bu davanın açıldığı anlaşılmakta ise de; Mahkemeleri ve idari yargı görev alanına girmeyen söz konusu davanın "rücu" davası niteliğinde olduğu görüldüğünden, davanın adli yargı mercilerinde açılması gerekirken, Mahkemelerine açılan davanın incelenme olanağı bulunmadığı gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiş; bu karar, karara yapılan itirazın reddi suretiyle kesinleşmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE :

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Ahmet AKYALÇIN'ın Başkanlığında, Üyeler: Mustafa KICALIOĞLU, Mahmut BİLGEN, Habibe ÜNAL, Turan KARAKAYA, Serdar AKSOY ve Muhittin KARATOPRAK'ın katılımlarıyla yapılan 2.11.2009 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME : Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre; adli ve idari yargı yerleri arasında anılan Yasanın 14. maddesinde öngörülen biçimde olumsuz görev uyuşmazlığı doğduğu, idari yargı dosyasının davacı vekilinin istemi üzerine son görevsizlik kararını veren Mahkemece Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderildiği, Başkanlıkça adli yargı dosyasının da ilgili Mahkemesinden getirtildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oybirliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ : Raportör-Hakim Nurdane TOPUZ'un, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Dr. İlknur ALTUNTAŞ ile Danıştay Savcısı Gülen AYDINOĞLU'nun davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da

dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ :

Dava, K. A.Ş.'de 2000 ve 2001 yıllarında ödenen vekalet ücretlerinin gelir vergisi ve damga vergisi kesintisi yapılmadan brüt ücretin net olarak ödendiğinin anlaşılması nedeniyle Vergi Dairesince Bankadan tahsil edilen tutarın davalıya ilişkin kısmının Bankaca davalıdan tahsili istemiyle açılmıştır.

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun "İdari dava türleri ve idari yargı yetkisinin sınırı" başlığını taşıyan 2. maddesinin birinci fıkrasında, "1. (Değişik: 10/6/1994 - 4001/1 md.) İdari dava türleri şunlardır:

a) (İptal: Ana.Mah.nin 21/9/1995 tarih ve E:1995/27, K:1995/47 sayılı kararı ile; Yeniden Düzenleme: 8/6/2000 - 4577/5 md.) İdarî işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlâl edilenler tarafından açılan iptal davaları,

b) İdari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı davaları,

c) (Değişik: 18/12/1999-4492/6 md.) Tahkim yolu öngörülen imtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerinden doğan uyuşmazlıklar hariç, kamu hizmetlerinden birinin yürütülmesi için yapılan her türlü idari sözleşmelerden dolayı taraflar arasında çıkan uyuşmazlıklara ilişkin davalar" denilmiştir.

İdari davalardan olan iptal ve tam yargı davalarında davalı daima idaredir. Bir başka deyişle, idari yargı yerinde açılan bir iptal ya da tam yargı davasına bakılabilmesi için, diğer dava koşullarının yanısıra, davanın idare aleyhine açılmış olması gerekmekte; idari yargı yerinde gerçek kişiler aleyhine dava açılabilmesine hukuken olanak bulunmamaktadır.

Bu durumda, davanın, ortada idarece kamu gücüne dayalı olarak ve idari usul ve esaslara göre re'sen ve tek yanlı biçimde tesis edilmiş bir işlem veya eyleminden dolayı hak ve menfaati ihlâl edilenler tarafından idare aleyhine açılmış 2577 sayılı Yasa'nın 2. maddesinde belirtilen davalardan biri olmayıp, davacı alacağının tahsili için gerçek kişi aleyhine açılan dava olması karşısında, idari yargının görevine giren bir dava bulunduğundan sözetmek olanaksızdır.

Buna göre, davacı alacağının tahsili için gerçek kişi aleyhine açılan davanın, özel hukuk hükümleri çerçevesinde görüm ve çözümünde adli yargı yeri görevlidir.

Açıklanan nedenlerle, İş Mahkemesince verilen görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

SONUÇ : Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Kadıköy 2. İş Mahkemesi'nin 30.4.2008 gün ve E:2007/1208, K:2008/222 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 2.11.2009 gününde OYBİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.